

Onderwijs voor de 21^e eeuw?

Door Drs. Maurice de Hond

Degenen die op dit moment in groep 1 van de basisschool zitten, zullen gemiddeld zo in 2015 hun studie beëindigen. Als we ervan uitgaan dat het onderwijssysteem in Nederland leerlingen op de toekomst wil voorbereiden betekent dit dat leerlingen van 4 jaar oud voorbereid moeten worden op de wereld na 2015.

Het probleem voor het onderwijs is echter (en niet voor het onderwijs alleen), dat de wereld steeds sneller verandert. Dat geschiedt met name onder invloed van technologie in het algemeen en inmiddels ICT-technologie in het bijzonder. Je hebt weinig fantasie meer nodig om te beseffen dat het zeker niet tot 2015 zal duren, voordat vrijwel alle Nederlanders over internet zullen beschikken (dat moment zal kort na 2005 vallen). Internet dat dan een andere verschijningsvorm zal hebben als vandaag (niet meer exclusief via een computer en ook niet alleen via een (telefoon-)kabel. Dat houdt in dat in de westerlijke wereld sprake zal zijn van “online, anyplace, anytime”. Dat zal ook betekenen dat dan alle relevante kennis en de training van relevante vaardigheden via deze technologie op ieder moment en overal beschikbaar kan zijn. Daarmee is het mogelijk het principe dat in de industrie al een tijd opgeld doet ook t.a.v. kennis en vaardigheden toe te passen: “just in time”. Pas als je die kennis en vaardigheden echt nodig hebt zijn ze beschikbaar.

Vanzelfsprekend zal dat grote invloed hebben op de wijze waarop we ons onderwijs inrichten. Niet alleen moeten we de nieuwe technologieën goed in het onderwijs integreren, maar ook moeten we veel beter nadenken over wat we de leerlingen leren in hun weg naar die toekomst.

Vanuit een andere invalshoek is het ook belangrijk dat dit veranderingsproces in het onderwijs zich zeer snel zal voltrekken. In de vele lezingen die ik over de gevolgen van internet op allerlei aspecten van de samenleving poneer ik vaak de volgende stelling: De jeugd van vandaag groeit op met meer dan 30 televisiekanalen, een videorecorder die je moet kunnen bedienen als je twee jaar oud bent (want je ouders willen in het weekend ‘s morgens uitslapen), MTV of TMF waardoor je leert in 1 seconde 5 verschillende scènes te zien en nog te begrijpen waarover het gaat en last but not least apparaten als Gameboy, Playstation en PC’s. Ze worden dus, zonder dat we dat misschien beseffen opgeleid als interactieve multimediale generatie. En ik voeg er dan aan toe: “EN DAN GAAN ZE NAAR SCHOOL EN ZIEN ZE HOE HET VROEGER WAS”.

Deze stelling geeft altijd een instemmende reactie van de aanwezigen. Maar ik was laatst werkelijk verbluft toen de aanwezigen in de zaal gingen applaudisseren toen ik dit zei. Het was namelijk een willekeurige groep docenten uit het onderwijs! Als die het er ook al mee eens zijn, dan is het probleem nog groter dan ik dacht.....

Het gevaar is namelijk groot dat er een steeds grotere discrepantie komt tussen de wereld buiten de school en de school zelf met negatieve gevolgen voor het hele onderwijsproces. (Hoe vaak hoor ik niet dat de jeugd van vandaag een veel kortere aandachtsboog hebben dan de jeugd van vroeger. Mijn reactie is dan: “heb je dan niet gezien hoe intensief ze lange tijd bezig kunnen zijn achter een computer?”)

Er zal veel moeten veranderen en het zal snel moeten gebeuren want anders loopt ons onderwijs volledig vast. En dan gaat het niet alleen om de middelen die ingezet moeten worden, maar zeker ook de manier van denken over onderwijs op alle niveaus!